

CRNA GORA
SKUPŠTINA

Odbor za ljudska prava i slobode

Broj: 00-63-8/20-

Podgorica, 25. decembar 2020. godine

Povodom razmatranja Izvještaja o radu Kancelarije Zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu za 2019. godinu, Odbor za ljudska prava i slobode sa Prve sjednice, održane 23. decembra 2020. godine podnosi

IZVJEŠTAJ
O RAZMATRANJU IZVJEŠTAJA O RADU KANCELARIJE ZASTUPNIKA CRNE GORE
PRED EVROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA U STRAZBURU ZA 2019. GODINU

Odbor za ljudska prava i slobode, u okviru kontrolne uloge Parlamenta, u skladu sa članom 68 Poslovnika Skupštine Crne Gore, na Prvoj sjednici održanoj 23. decembra 2020. godine, na kojoj su, pored poslanika, članova Odbora, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, učestvovali: Valentina Pavličić, zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava, mr Siniša Bjeković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Zdenka Perović, zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Nerma Dobardžić, zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Milanka Baković, generalna direktorica Direktorata za građanska stanja i lične isprave u Ministarstvu unutrašnjih poslova, Anjet Lanting, savjetnica UN za ljudska prava i Milan Radović, programski direktor NVO "Građanska alijansa",

polazeći od navoda iz Izvještaja Evropske komisije za Crnu Goru za 2020. godinu:

*„Crna Gora nastavlja da osigurava dobar nivo saradnje s **Evropskim sudom za ljudska prava (ESLJP)**. U 2019. godini, 427 novih predstavki protiv Crne Gore dodijeljeno je pravosudnoj formaciji Savjeta Evrope, a 98 predstavki bilo je na čekanju pred Sudom krajem godine. U 2019. i prvoj polovini 2020. ESLJP je utvrdio kršenja Evropske konvencije o ljudskim pravima u osam predmeta u vezi s nehumanim postupanjem tokom pritvora, nezakonitim pritvorom, neopravdanim trajanjem pritvora, trajanjem sudskog postupka, pravom na privatni i porodični život, kao i pravom svojine. Nije prijavljeno nijedno pitanje u vezi s izvršenjem presude ESLJP-a i nijedan predmet protiv Crne Gore nije pod pojačanim nadzorom izvršenja od strane Komiteta ministara.”* (strana 29 Radne verzije prevoda Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2020. godinu koju je pripremila Kancelarija za evropske integracije),

razmotrio je Izvještaj o radu Kancelarije Zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu za 2019. godinu.

Uvodno obrazloženje o Izvještaju o radu Kancelarije Zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu za 2019. godinu dala je zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava Valentina Pavličić.

Povodom razmatranja Izvještaja o radu Kancelarije Zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu za 2019. godinu, Odbor za ljudska prava i slobode je jednoglasno (sa sedam glasova “za”), donio sledeći

ZAKLJUČAK

1. Odbor za ljudska prava i slobode izražava zadovoljstvo informacijom da Crna Gora nastavlja da ostvaruje zavidan i zadovoljavajući nivo saradnje sa Evropskim sudom za ljudska prava, što se konstatuje i u izvještajima Evropske komisije o Crnoj Gori u pogledu ostvarivanja ciljeva u poglavljima 23 i 24, a što ukazuje da Kancelarija Zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava, kao stručna služba Vlade Crne Gore, i pored kvantitativno skromnih kadrovskih kapaciteta, ispunjava obaveze pred Evropskim sudom na očekivani način.
2. Odbor za ljudska prava i slobode izražava zadovoljstvo činjenicom da je Crna Gora prepoznata kao lider u regionu u pogledu izvršavanja presuda Evropskog suda za ljudska prava, o čemu svjedoče pohvale Komiteta ministara Savjeta Evrope upućene Crnoj Gori zbog visokog nivoa izvršenih presuda i svih akcionih planova i izvještaja Zastupnika o sprovođenju postupaka izvršenja kojima su državnim organima naložene konkretne mjere.
3. Odbor konstatuje da je u 2019. godini Crna Gora imala najveći indeks podnesenih predstavki pred Evropskim sudom za ljudska prava po glavi stanovnika, jer je tokom 2019. od strane naših građana ovom Sudu podnešeno 427 predstavki, a 112 je preneseno iz prethodnih godina tako da je u izvještajnoj godini razmatrano ukupno 539 predstavki protiv Crne Gore.
S druge strane, važno je istaći da je više od 90% ovih predstavki odbačeno u preliminarnoj fazi ispitivanja od strane sudije pojedinca, zbog neispunjavanja osnovnog elementa prihvatljivosti neophodnog kada se neko optužuje pred Evropskim sudom i iste nijesu ocjenjivane u meritumu.
Povećan broj podnijetih predstavki u 2019. godini u odnosu na Crnu Goru ukazuje da se naši građani sve više upoznaju sa praksom Evropskog suda i konvencijskim mehanizmima zaštite i iskazuju svoja interesovanja da nezadovoljstvo odlukama ili presudama nacionalnih sudova riješe pred međunarodnom sudskom instancom.
Odbor je obaviješten da je tokom izvještajne godine podnijeto na stotine predstavki od strane korisnica socijalnih davanja, kojima je to pravo uskraćeno, odnosno smanjeno i čiji broj je doprinio povećanju ukupnog broja podnijetih predstavki. Kada je u pitanju ova kategorija podnijetih predstavki i pritužbi koje su iznijete pred Evropskim sudom, iste su polovinom 2019. godine od strane tog Suda ispitane i odbačene kao neprihvatljive po svim pitanjima i to u prethodnoj fazi ispitivanja predstavki. Ponovljen je stav da su socijalna davanja u isključivoj nadležnosti državnih organa i da od politike vlade svake države zavisi kako će, na koji način i u kom iznosu izdvajati takva sredstva.
4. Odbor za ljudska prava i slobode smatra neophodnim razmatranje mogućnosti uvođenja u pravni sistem modela finansijske odgovornosti organa državne uprave i državnih organa čiji je rad prouzrokovao povredu Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, na način što bi se iznosi sredstava dosuđeni presudama Suda isplaćivali sa pozicija ministarstva, suda ili organa lokalne uprave zbog čijeg je rada utvrđena povreda konvencijskog prava, što je dobra praksa značajnog broja država članica Savjeta Evrope koje uspješno primjenjuju princip finansijske odgovornosti koji je doprinio podizanju stepena nivoa odgovornosti i profesionalnosti u radu državnih organa, a time i prevenciji i sprečavanju budućih povreda Konvencije.

5. Odbor za ljudska prava i slobode ohrabruje nadležne organe da preduzmu aktivnosti na realizaciji Preporuka Zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i Zaključaka Vlade Crne Gore, usvojenih 18. juna 2020. godine povodom razmatranja Izvještaja o radu Kancelarije Zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu za 2019. godinu, kojima se:
- 1) Zadužuje Ministarstvo prosvjete da kroz program obuke koji sprovodi JU Viša stručna škola Policijska akademija u Danilovgradu prema službenicima Uprave policije započne sa edukacijom o standardima člana 3 Konvencije, izraženim kroz praksu Evropskog suda za ljudska prava i preporuke CPT-a, u cilju unapređenja profesionalnog osposobljavanja policijskih službenika o jasnom i pravilnom vršenju službenih dužnosti kroz poštovanje ovog konvencijskog prava;
 - 2) Zadužuje Ministarstvo rada i socijalnog staranja da preduzme odgovarajuće mjere u Centrima za socijalni rad i ostalim ustanovama koje se bave socijalnim zbrinjavanjem, u cilju pravilnog vođenja evidencije lica lišenih poslovne sposobnosti, koja se nalaze pod njihovim nadzorom, odnosno starateljstvom, i uspostavljanja bolje komunikacije, koordinacije i saradnje sa nadležnim sudovima, Upravom policije i relevantnim zdravstvenim ustanovama;
 - 3) Preporučuje kontinuirano stručno usavršavanje i obuka sudija, državnih tužilaca i savjetnika u pravosudnim organima, kao i nastavak dijaloga sa ekspertima iz oblasti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kako bi se kroz neposrednu primjenu standarda i prakse Evropskog suda u postupcima pred nadležnim državnim organima spriječile buduće povrede Konvencije;
 - 4) Preporučuje nadležnim državnim tužiocima da se u cjelosti pridržavaju obavezujućeg Uputstva opšteg karaktera od 27. juna 2019. godine, koje je donio Vrhovni državni tužilac u odnosu na slučajeve kada postoji osnov sumnje da je došlo do povrede člana 3 Konvencije izvršenjem krivičnih djela zlostavljanje, mučenje i teška tjelesna povreda, a čiji su počinioci ovlašćeni državni službenici.
6. Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore će dostaviti Zaključak Kolegijumu Predsjednika Skupštine Crne Gore, Zastupniku Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Kancelariji za evropske integracije, Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori, Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava, Delegaciji Skupštine Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope, na upoznavanje i Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, JU Policijska akademija - Danilovgrad, Vrhovnom državnom tužilaštvu, Vrhovnom sudu Crne Gore i Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, na postupanje.

PREDSJEDNIK ODBORA

Jovan Jole Vučurović